

Hgin työväenopiston opistolaisyhdistys 100-vuotisjuhla 4.12.2021/Jaana Nuottanen

Hyvät kaupungin edustajat, työväenopiston ystävät, opettajat ja muu henkilökunta, arvoisat opiskelijat: olkoon satavuotismerkkipäivänne täynnä ylpeyttä siitä, millaiseksi upeaksi kansansivistyksen kokonaisuudeksi olette yhdessä kasvaneet samoin kuin iloista odotusta siitä, millaisia erilaisia mahdollisuuksia tulevaisuus modernissa Helsingin sivistyskaupungissa niin opistolle kuin opistolaisyhdistykselle voikaan vielä tuoda.

1800-luvun lopulla vaikuttanut Santeri Alkio totesi: ”Ihmisyys ja sen kehitystarve on pantava kaiken yhteiskunnallisen ja valtiollisen uudistamisen pohjaksi. Itsensä kehittämisen pyrkimyksenä on... ihminen, joka muodostaa oman, persoonallisen totuuskäsitteen omien havaintojen ja itsenäisten ajatusten pohjalta.” Nykyisinä feikkiuutisten ja kaiken maailman propagandan aikana on tärkeää, että mahdollisimman moni osaa ajatella itsenäisesti samalla kun haluaa sivistää itseään mitä moninaisimpien tietojen ja taitojen hankkimisessa läpi koko elämänsä.

Historiallinen takauma Kansalaisopistojen liiton satavuotishistoriikista toukokuulta 2019: ”Sodasta suomalaiset palasivat vielä maatalousyhteiskuntaan, mutta jo varsin pian oli nähtävissä, että ajat olivat muuttumassa. Modernisaatio eteni kiihtyvällä vauhdilla ja edessä oli valtava yhteiskunnallinen rakennemuutos. Koulutus olisi jälleen ratkaisevassa asemassa, kun Suomea ryhdyttiin kääntämään kohti uutta maailmaa. Jälleenrakennusajan alussa saivat alkunsa myös suuret ikäluokat, jotka seuraavina vuosikymmeninä olivat vahvasti rakentamassa Suomesta sitä hyvinvointivaltiota, jona se vuosisadan lopulla opittiin tuntemaan.”

Työväenopiston toiminnan keskeiset humanistiset arvot käyvät hedelmällistä vuoropuhelua kaupungin linjausten kanssa: toiminta on kaikille avointa pohjakoulutuksesta huolimatta, sillä on myönteinen ja kehittävä vaikutus ihmisiin ja toimintaympäristöön, se opettaa elinikäisen oppimisen yleisiä taitoja (kehittää siis osaamista), se auttaa kaikenikäisiä selviytymään alati muuttuvassa maailmassa ja se kuuntelee myös herkällä korvalla kuntalaisten toiveita ja palautteita.

Itä-Suomen yliopiston professori Jyri Mannisen vuonna 2016 julkaistun esitutkimuksen Suomi nousuun sivistystyöllä? tavoitteena oli kuvata, miten kansalaisopisto-opiskelun tuottamien hyötyjen rahallinen arvo yksilölle ja yhteiskunnalle voitaisiin arvioida. Se ei ole ihan helppoa, mutta kaikki saatavilla olevat tutkimukset kuitenkin osoittavat, että koulutusinvestoinnit maksavat itsensä selvästi takaisin. Tutkimuksessa arvioidaan opistojen sosiaalisen tuottavuuden olevan noin 348 %. Yhden euron panostus näyttäisi tuottavan 3,4-5,6 euron hyödyt.

Syksyllä 2018 julkaistu professori Mannisen tutkimus Kansalaisopiston aikuisopiskelijat luokkakuvassa – opiston merkitys kuntalaisille ja kunnalle tutki puolestaan opistojen vakioasiakkaita (vähintään kolme vuotta opistoissa opiskelleita) sekä heidän opiskelupolkujaan ja opiston merkitystä elämänsä aikana. Kaava on tiivistetysti yksinkertainen: enemmän kursseja tuottaa enemmän hyötyjä ja sitä kautta myös enemmän taloudellisia vaikutuksia niin yksilölle kuin yhteiskunnalle.

Saatavat hyödyt on ryhmitelty kunnan ja kuntalaisen näkökulmasta neljään ryppäeseen: toimijuus, sosiaalinen osallistuminen ja aktiivinen kansalaisuus; osaaminen, työ ja koulutus sekä terveys ja hyvinvointi. Kansalaisopiston tuottamat hyödyt ovat tutkitusti erityisen suuret alhaisen pohjakoulutuksen saaneiden kohdalla, mutta ne antavat paljon myös kaikille muille.

Professori Manninen jakoi tutkimuksessaan opiskelijat neljään eri perustyyppiin: kieltenopiskelijoihin, harrastajiin, suurhyötyjiin ja elämässään voimautuneisiin. Suurhyötyjät kokivat saaneensa opistosta merkittävää potkua työuraansa ja voimautujat puolestaan totesivat, että he eivät istuisi tässä enää välttämättä ilman opistoa sekä kiittivät saamastaan uudesta elämästä.

Vastaajat kuvailivat opistoa muun muassa kuntahoitolaksi, toiseksi kodiksi, piristysruiskeeksi, henkireiäksi, ponnahduslaudaksi ja terveyskeskukseksi. Mikä parasta, opistoon voi aina tulla sellaisena kuin on ja kasvaa rauhassa omiin mittoihinsa – kansalaisopisto on yli 600 000 yksittäisille suomalaisille merkityksellistä yksinäisyyttä ehkäisevää toimintaa vuosittain.

”Työväenopistojen tehtävänä on ...sivistyneen yhteiskunnan kehkeytymisen asia. Se ei ole valmista todellisuutta, se on tulevaisuuden ihanne, jonka toteuttamiseksi kannattaa tehdä jatkuvasti työtä.” Lämpimästi onnea satavuotiaalle opistolaisyhdistykselle! Jatketaan yhdessä työtä tulevaisuuden ihanteen saavuttamiseksi.